

سر محرر: شهیندر زاده فله‌لی

امیر ملی

محل اداره‌سی:

جنال اوغلنده « حکمت » اداره خخانه‌سیدر.

حقه‌مقرون، اغراضدن سالم‌افکار ومقاله * صحیفه‌لر من آچقدرد.

نشری تاریخندن اون کون کچمش نسخه‌لر ایکی غروشدرد.

«HIKMET»

Journal l ture, quotidienet politique

DIRECTEUR-PROPRIETAIRE :

A. HILMY CHEHBENDER

حقیقه‌ خادم یوی غز نه‌در

نسخه‌سی : ۱۰ پاره‌در

اداره مدیری : فله‌لی

محمد زه‌نی

اشترا پدلی:

برسنه‌لکی ۹۵، آلتی آلتی ۵۴ غروشدرد.

پوسته اتحادیه داخل ممالک اجنبیه ایچون قرق فراقتدر.

اعلانات ایچون اداره مدیریه کوروشمک لازمدر.

ABONNEMENT

un an : 95 piastres et six mois 54 p.

Union postale : un an, 40, six moi, 25 Fr.

Rédaction : Constantinople, Djagal oglou

نسخه‌سی : ۱۰ پاره‌در

اجتماعیات

تورکرکی قورتارمق ایچون

«جه‌ایرتسی کیجه‌سی حلول‌ایدرسه، بی اسرائیل محاربه‌دن کف ایده‌جکدی . شومیل [ع. س] ده‌ایرتدی، کونش باغادی . اونزده حربه دوالله بلده‌ی فتح ایبدیلر . تاریخ مقدس »

دورت‌سنه‌در ، هرکس فکرینی آچیقجه سویله‌ییلدیکی و فکر ، بو مهم مسئله مناقشه ایبدیلرکی اولدی . بوکون‌ده عثمانی موازنه‌سنگ الک‌مهم اساسارندن برنی‌بوسمله تشکیل‌ایدیپور . تورکرکی قورتارمق : ایشته برجه‌لکه هر تورکی شدله علاقه‌دار و دقتی بولونمه دعوت ایدیپور . لکن بوجله‌دن نه آکلایوروز؟ دورت سنه‌در ، بونک ایچون نه‌یادیق؟ وحالا نه‌یادیق . ایسته‌نیلیور؟ ظن‌ایدرزکه ، تدقیقه شایان اولان جهتلر بونلردر . «تورکرکی قورتارمق» جه‌سی بارلاق ، جاذبه‌لی برجه‌لدر . لکن مهم اولان جهتی ، جمله‌نک شکلی دکل ، بو یابده پاییلان ، پاییلانق اولان شیلردر .

عجبا دورت‌سنه‌در، تورکرکی ایچون نه‌ییلدی؟ تورکرکی قورتارمق ایچون پاییلش بر ایش واری‌در؟ والا بورلارنی تدقیق ایدم . بوده قولایدر . دورت سنه‌نک وقوعاته بر رسم کچید یایدیرمق و بونلرک ثمره و نتیجه‌سنی تحلیل ایتک مقصد ایچون کافی‌در .

انقلاب و مشروطیتله برابر ، هر فرد وهر عنصر ، بالجه حقوقیهله مجهز و بالجه نذارکات جدالیسی ایله مسلح اولارق میدان جدالده جالبشمق حققی قازاندی . عثمانی عنصرلری ایچنده الک آز مجهز ، الک آز مسلح اولانی، تورکرکی ایدی .

قبل انقلاب ، ملت حا که عنوانی حائر بالتقص اولان تورکرک ، ملت حا که اولوق شویله‌دورسون ، حکومت‌لک چیرکین شکللرینه مالک ایدی . برقاق عصردن بری ، بعض تورک رؤسا و صنادیدی مستثنا طوطولرسه ، تورکرک انحق بروظیفه‌سی اولدینی کوریلپوردی : بوتون قوه نامیلرینی توکه‌دیرجه‌سنه اوغراشهرق وکندی موجودیت عنصرلرینی ته‌لکه‌دن ته‌لکه‌ی آتارق، رؤسا و صنادیدلک اقتدار و سطوتی دوام ایتدیرمک، برحاله‌که تورکرک :

اجرتله طوطولش قرون وسطی «قوندوتی‌هری» دلبین کوکللی عسکرینی

خاطره‌ کتیریپوردی :

تورکرک حیات و سعادت هیچ کیسه‌نک میزان محاکمه‌سنه بر نقت کورسته‌میوردی . تورک دیمک :

آج ، چپلاق ، هر ایسته‌نیلین یره سوق ایدیله‌ییلیر ، اکثریا نزهیه و نیچون کیتدیکنی صورماز، و صورمق لزومی‌ده حس ایتیز ، کور بر آلت ، چکیمش بر قلنج ایدی !

حکومت و سیاست ، بوقلنجی برکره‌اله

کچیرم‌مکدن عبارت صایلیپوردی . بومکروه اصول ، زواللی تورک عنصرینی سریع بر اقراضه دوعری سوروکلیوردی .

تورکرک وفاتیله مولوداتی مقایسه ایدیله . بیلسسه ، شیمدیکی تخمینلردن استدلال ایله دینیه‌لاییلرکه، بو عنصرک نه‌یه بو قدر ضعیف قالدیغه دکل، ناسل اولوب‌ده قالا‌ییلدیکنه حیرت ایتک لازم‌مدر . بوده‌شتی آکلادا بیلیمک ایچون یالکیزلر برمثال ایراد ایده‌جکیز :

سویش قتلک کشادنن بوکونه‌قدر یتنه ، سوق ایدلین تورکرک عددی برقاق ملیونونه‌بالغ اولویور، حالبوکه عودت‌ایدنلرک عددی یوزده یکری‌نی کچمپور؟ قتال قوم‌پایانه‌سندن آلیناق اعداد حقیقیه‌نی مشمعه‌ر بر ایستایستیق، الک قاتی یوره‌کلیلری قان آ اغلاداجق قدر مؤثر اولدیغه شبهه ایدیله‌یله‌میز .

صوک عصر ظرفده عینی سیاستک تطبیق و بونلرک نتیجه‌سی اولان متادی محاربه‌لر یوزدن آرتوق تورک عنصری، بوتون عناصر عثمانیه‌نک الک ز زیاده استراحتنه ، همته ، تکامله محتاج قالانی اولمیش ایدی .

ملت حا که عنوانی ، زواللی عنصر ایچون هر عنصر، عموم ایچون جاری اولان اعتساف و استبداد سیاسته رغماً ، جاعت تشکیلاتی ورؤ، و سالی ملیه و روحانیته‌نک فداکارلانی سایه . سنده‌مه ، برشه سعادت مالک بولونیوردی .

هر عنصرک افرادی، یوزده‌شمس درجه‌سنه او قوقوبوب یازمنه باش‌الددینی هنکاملرده بیله تورکرک‌لرک یوزده‌دوقسان، بونمندن محروم ایدی . هر عنصرک کندینه کوره خسته‌خانه‌سی ، ایشام‌نام ملجاری ، تمساون صندقلری ، برغایه خیالیالیسی ، برطرز حرکتی وار ایدی . تورکرک ایسیسه ، زمام اداره‌لرینی شایان حیرت برتوکل و مظمط‌اوغته رؤسا و حکومتک آینه تسایم ایشلر و بونلرک هپسندن محروم قللمشردی .

فرنگی کی مستولی خسته‌لک‌ره ، حفظ الصلحه‌نک نقصانه، متادی محاربه‌لر بالضروره انضباطم ایدن عمومی بر ضرورت وسفالت ، تورکرک عنصرینی عدد‌ایاری به ایندیرمش و قولیه فتح نیج ایتدیکی وطنده کندیسنی عادتاً یابانچی و تمام‌تیمارله محتاج برافش ایدی . برحاله‌که :

تورکرک وطنلریده کی وضعیتی، اوندونده اوطوراجق بر اوطه بولامایان و هر هر کسی اسکان ایتدیکی حالده کندیلیمی سونوقاقده قالان بر او صاحبک وضعیتی آ آ کدیریپوردی !

ایشته حلول مشروطیتده ، سائر عناصرله برابر بر میدان جدال ورقابسته کیرن تورکرک بو حال‌حاله ایبدیلر . عجبا تورکرکک شوحالتی بیلمه‌سی لازم لازم کلنلر ، ناصل علاج‌لر بولایلر و نه‌یایدیلر؟

عجبا تورکرک ، بالجه سوبه علم و اقتصاد و حتی تمسک ملی اعتباریهلر دیگر عنصرلردن دها کری اولدینی آکلادیلر؟ آ کلادامق قابل دکلدی . آ نه چاوه‌که تورکرکک حیات و سعادت یینه ایتکچی درجه‌ده بر ایلدی ، یینه اول‌امرده دوشونیلان ، تورکرکک دکل ، تأسس ایدن حکومت ودها دوعریسی موقع اقتداره کچن شخصیتلرک ادامه‌اقبالی اولدی . برحاله‌که اسکی باب‌عالی‌نک ، اسکی صدراعظم‌لرک شکل تفکری و حرکتی ایله یکی رجاک حرکت و تفکری آره‌سنده هیچ بر فرق یوق ایدی . یالکر آتیده بحث ایده‌جکیز بعض غرب و بعض فکرلرده اسکیله ضم اییلدی .

یکی دورده دخی ، اسکی دورده اولدینی کی ، تورکرک ، یالکش بر سیاستک تأیید ایچون مأولرندن آریلاراق ، عناصر سائر اوزم‌رینه صالدریلیدیلر . قسطنطین قالقوب یته کیدن بر تورک ایله یمنده اونی بکلن بر بدوی‌نک کوره‌چی ضرر هیچ‌ده مساوی دکلدر . وطن خاصنده مهاجم بکلنه‌نک ضرری بر ایسه ، برقاق آباق‌سفرله کندینه یابانچی بر محیطه دشمن صفیه‌ل کیده‌نک ضرری اوردرد .

شیمدی بوسیاسته ، تورکاکی سومک و دوشونمک معناتی ورمک ممکن می‌در؟ محرو . مینلر ایچنده چالیشه چالیشه تاب و توانی کیسیلن برخسته‌نی ، اعاده قوت و عافیتی ایچون ، فراش استراحتنه برقاقق یرده ، حالا اونی خدمات شاقده سوروکله‌مک، عجبا خسته‌به‌قارشی بر نشانه شفقت و مودت می‌در؟

هر حادثه‌نک محاسنی ، اسباب‌نک احسانه متوقف اولدینی دوشونیلرسه ، تورککی قور . تارمق ایچون‌ده اونی ضعف واضمحلاله سوق ایدن اسبابی اورطه‌دن قالدیرمق ایجاب ایدردی . مع‌ائتأسف درت سنه‌در ، بونک ضدتأمی پاییلدی . اوتهدن بری تورکرک ، حس دینی و حب مقام خلافت ساق‌لرله سوروکله . نیوردی ، بز اولنره برده عزت نفس ملی ، شوق تاریخی ویلان امیدلر علاوه ایتدک ، یعنی اولنری و طرطه اقراضه مضمانه کورتوره‌بیلیمک ایچون اسکی تشویق‌لره برطاقم یکی تشویقلری‌ده ضم ایله‌دک .

بو یالکش بولی طوتانلر ، شبهه یوق‌که تورکرکک قصدی دشمنلری دکلدی . لکن یایو سیاستک نحو‌سنی آکلایمه‌یجق قدر غافل و یاخوده بویه بر سیاستله تورککی قورتارمق امیدنی بسله‌یجک قدر خیالپرست و جاهل ایبدیلر .

مشروطیت، عثمانی ملکیتی اورش برده اخفای پیردینی وقت، هر عنصرک حالت حقیقیه‌سی کوروندی . دیدیمک کی تورکرک، هر عنصردن دها بورغون ، دها فقیر ودها محتاج ایدی . بونی زمامدارانده کوردیلر . لکن اسکی سیاست سقیمه‌ده و امدن و خیالاندن و از کج‌مدک‌لری ایچون تورککی خسته‌لک‌لرندن قورتارمق و اونی ایلرولمک امکاتنی بک منطقی بر خصوصده آردایلر . عناصر سائر عثمانیه‌ل لسان حال ایله «تورکرک ایلروله‌یه بیلمسی ایچون براز وقت لازم . موازنه عناصرده تل ایلوسی ایجاب ایدن تورکرک سزدن کری قالماسی موافق‌دل . هله سزده براز طورک . تورکرده سزک سوبه

اقتصاد و مرتبه تروتکیزی بولسون‌ده اوندن صوکر برارجه پوررسکیز . دیدیلر . عناصری توقیفه قالقشمق ، بر خارقه کورستمک املی ایدی . لکن بوخارقه کورسته‌ریله بیلش اولسه‌یدی بیله ، هر نقطه‌دن مقبول برشی می ایدی ؟

حالبوکه بزه اقتضا ایدن خارقه شو ایدی : آله‌کی قوای کافی‌نی تورکرک دردینه علاج ایتمک و اونلره عناصر سائر آراسته‌کی مسافه‌نی آز برمندنه حذفک بولنی بولمق . شومقاله‌ده ، تورکرکک بر قسم اضطراری تشریح ایتدک . بونی تعقیب‌ایده‌جک مقالته‌زده دخی کوریه‌بیلیمکیز دردلر منی و عقلمک‌یتدیکی قدر چارولرینی سردایده‌جکیز . یالکیز بوکونلک مقاله‌منه ختام ورمک ایچون دیبلم‌که :

تورکرک بوکونکی وضعیتی ، اگر براز دها وخیم دکسه ، هر حالده دور استبداددن دور آلدیمیز کونکی وضعیتلرینک هان هان عینی‌در . بونی اعتراف ایتدی بزه ، تا که تداوی امکانی حاصل اولسون . دردینی صاقلایان درمان بولاماز .

ف . ا . ح .

تاریخ افرانیه

(عثمانیئر لوبد) ک خصوصی تلفرافنامه‌لری آلمانیا ایپراطوری برلین ۲۸ اغستوس — ایپراطور و یله‌لک احوال حمیه‌سی تدبیراً ایلمک‌مکدر . رومانیزم اغریلری کچمشدر . ایپراطور بوکون یانغنی ترک ایده‌جکدر . پنجنه‌ه افشانی عائله ایپراطوری (قاسم‌ل) دن برلینه عزت‌ایده‌دک برلین سرانیده براندتیرغ ولانتک شرفه‌کشیده اولنه‌جق ضایفته اشتراک ایده‌جک و اونچی قول اردو رسم کچیدینه حاضر بولونه‌جقدرد .

فون درغولچ باشا برلین ۲۶ اغستوس (کیکمشدر) فون درغولچ باشا‌نک قریباً بر مأموریت رسیده‌ایله تورکیه‌یه کیده‌جکنه داتر (نوبه ورمیا) غزنه‌سنگ ویردیکی حوادث کولنیه‌جایتونک تکذیب ایتک‌مکدر . محافل عثمانیه‌ده سیاحت مذ کوریه‌عظیم بر اهیت عطف ایبدیلورمش .

فون درغولچ تکلیفی برلین ۲۶ غوز — کولنیه‌جایتون (اغزیه‌سی) بک زیاده حائر اهمیت بر مساله‌ده فون درغولچ تکلیفی حقدنه بروجه‌نی مطالعه‌ده بولونیور : فون درغولچ تکلیفی حقدنه قریب‌او قوع بوله‌جق‌مذا کرانده ائتلاف و اتفاق ملتده بر تفریق وقوعه کله‌سنه‌مه‌ما امکان دقت ایتک شرق مسئله‌سی ایمایندن در . دول معظله اغنی تورک‌لک انکشاف و اورویاصح و مسالمتک اخلاص ایلانسی دریش ملاحظه ایلدی‌دلر .

فون درغولچ تکلیفی تورکیه‌نک اسایشنه رعایت اولغنی اوزرنه اعطا اولنان تایناتک آره‌سنده تورکیه‌نی اورویادن قالدیرمق آرزولری صراحه کورولک‌مکدر . تورکیه‌ده عناصر غیر مسلمه فون درغولچک مه‌لک ضربه‌نی اسلاملر قدر حسن ایده‌بیلورلر . خرواستانده دوجاراعتساف اولان صربلر تورکیه صربلرک آوس‌تیرا اداره‌سی آلتنده رفاه ایله یاشایمه‌چقلردر .

آلمانیا ایپراطوری برلین ۲۷ اغستوس — آلمانیا ایپراطوری خسته‌لندن طولانی اسویچره سیاحتندن صرف نظر ایتدرد .

شرق احوال برلین ۲۷ اغستوس — شمالی آلمانیا غزنه‌سی قولونیا و فرانقورت غزنه‌لری دول معظله‌یه خطاباً اورویا هیشتادولیه‌سی ایله فون‌ال‌ماده اشتغال ایتملری و شرک و ضعیف تهدید آتیزنی بر فکر مسالت ایله تعقیب ایتلری خصوصده اعطای وصا ایتک‌مکدر . قریط‌ایلرک مجری اسکوب ۱۴ اغستوس — قره طاغیلر موقرا ایله نووشیق قوللرینه هجوم ایتلردرد . محاربه هنوز دوام ایتک‌مکدر .

الواح حیات

تورکرک املی مقدراندنن بر یپراق

[چوقلق خاطراتدن :]

بوکرله دولو بر انبار واغونلک ایچنده ، بو بوکر ایکی بوکوم ، بم‌کی کوچوکر ایسه باشلری طواونه دیکمک‌ده اولدینی حالده اوطو . ریپوردی . اوزاتقی احتیالی یوقدی . هرکس اوطوردینی یرده او یویوردی . صو یوق ایدی . لکن یرده بر آرشون قار وار ایدی . هرکس، قار ییوردی ، یاخوده وارسه دستینه طولد . یردینی قارک آرمه‌سنی بکلیوردی . بوسیدیه سینه خراش بر اوکسورک صداسی هیچ اکسلیوردی .

بزم انبار واغونی ، آتش یتیش قدر واغوندن مرکب قطارک آرقه طرفلرنده بولو . نیوردی . ایکی لوقوموتیف ، بو اوزون قطاری ایکی اوج ساعتک مسافیه قدر سوروکله‌دکن صوکر، برکیجه ، صو آلق بهانه‌سیله صاوشمش کیمش ایدی . بز ، مأموردن خالی بر استایون اوکنده ، طومش بر دره کئازنده بکلیوردق . اوج کون ظرفنده آرتقا کک قلامغه باشلامشدی . صباحه‌قارشی ، برچوق فریادلی ، بی‌ایواند یردی . هرکس باغریپوردی .

— قاقام . . . روس کلیور . . . همیزی طوبه طوتانق . . .

— ایدیز قاجیکیز ، قازاقلر کوروشمش . . . واغونلرک یالکیز ایچلری دکل ، اوستلری ، کئازلرنده کی کزینی یرلری‌ده دولو ایدی . هرکس ، قیامت یرنی آکدیراجق بر شاشیق‌نقله ، واغونلردن اینور ، طشره فیلاپور ، یا نیور بولی استقامتجه ، یاخوده قارشی‌ده کورون برصیرا تیرله دوعری قوشور ، کیدیپوردی . هر قفادن پرسس چقیپوردی ، هرکس باغریپور ، اوغانی ، بابانی ، قاریسی ، آسانی آرپور و چاغریپور ، مع‌مایه دورمیور ، کیدیپور ، قوشیوردی

بیم‌الی ، یوریه‌یه‌جک قدر خسته اولان والدهم طومشدی ، دیکر آله‌ایسه هنوز بش یاشدکی همشیره‌ی طوتیوردی . مسن وخسته اولان بابام ، دیزلرینه قدر کان قارلرده محتلی آدیلرله بزه‌یول آچغه اوغراشیپوردی عالم‌من ، بک کتیر ایدی ، لکن زشمیدیلک اوج‌بش کشتی به‌ایتمش ایدک . براز هیجانم کچدیکی بر قاق ساعت یوروندیکی وقت ، دو قسانق و کوک‌توروم بوبوک‌والده‌م‌نک واغونده بر ایلدینی فرقی ایتدک ، دونمک غیر قابل ایدی ، همه‌ده کم دونه‌جکدی . پدرمک کوزلرندن بر قطره تلطف ، صولوق ینانلرینه دوشدیکی صیراده ، والدهمک جانفشراش بر فریادی ، بزی دملی به چوری‌دی . والدهم باغریپوردی :

— اوغلم . . . یاوروم! اوغلم زرده ؟ دو قوز ایلق کوچوک قارداشم ، اختیار خاله‌م‌نک قوجاغنده ایدی . واغوندن اینرک اوده بزمه برابردی . لکن شیمدی اونی کورده میوردق . زواللی چالکش والدهمک ، او قارلی اووالرده حزین بر عکس صدا حاصل ایدن اینتی هیچ اونونام :

— اوغلم ... یاری ...! اولادم ... پدم آغلاوردی ... بن ، طاقت وادرا- کک فوقده اولان بو حاندن طومش قلمش ایدم . ذاتاً بلیمه قدر کان قارلردن وجودده طومشدی ...

صانکه ایصسز اووار ، قارلی بارلر ، سفیل خیالتلر طوغوردیوردی . تبهلرده کیجهلهمش ایدک . ایرتمی کونی قالدیمز وقت ، سفیل قافله‌مزک ، اون‌قات بویودیکنی کوردک ، هراستقا متدن یایان ، اوکوز آرابه‌لرینه راکب ، برچوق خلق زنه التحاق ایدیوردی .

ساکت ، صامت ، یأسله طومش ، آج برقافله !

هرکس ، ادرنه یولنده اولدیمیزی صانیو- ردی ... قاردن یول وایز بللی دکدی . لکن اوچونجی کونی « همدیجه » کونی تبهلردن کوردک . دیمکک حقیقهٔ ادرنه یولی تعقیب ایدیوردق . بعض یولچیلر ، برشی بولق امیدیه کویه کیندیلر . بز اول کینسر آلمش ... کویده بر لقمه ییه‌جک بولاماشلر . آرتق هر کس بربرندن اتمک دیله‌نیوردی . شفتت اسلامیه چوق بویوکر ، لکن بویله حلالرده براز شفتت ، اولومه رضا ایله مساوی ایدی . آرتق بزده هیچ ییه‌جکمن قالمشدی . بر آراهلی ذات ، بز یوز درهم قدر مصر اتمکی ویردی ... پدم تقسیم ایندی ... زواللی والده ! آیاقده طورامایه‌جق حالده ایکن ینسه لقمه‌سنی بیئت ایسته‌میور ، وزه یدیرمهک اوغراشیوردی ...

آوت! ایصسز اووار ، قارلی بارلر ، سفیل خیالتلر طوغوردیوردی . قافله‌مز هراعت ، بر چوق مهاجرلر ، یاری یاری‌یه یالین آیاق ، یرتیق ایلسلی عسکرلر التحاق ایدیوردی . قافله‌مز ، اون-اون بش بیسک کیشی‌لک عظیم برحشر‌المیدکان اولمشدی. آرتق هر،ریز ، برخارقهٔ حوصله‌سوز اولمق اوزده ، آکلایامدیغمز بر قوتک یاردیمیه ، یوریوردکل ، سورونیوردق. مصطفی پاشا قصبه‌سی اوزاق دکل ، دیبورلردی ... لکن اورایه قدر واصل اولاییله‌جکمی ایدک؟ صباح وقتی ، هنوز ده‌ا اقی یم مظلم ایکن ، بر آراهلی‌نک ویردیکي چوال اوزرنده اویومده اولدیغ یارم اولوم حکمده‌کی اوقودن ویا‌ندیرلیدم. قافله حرکت ایدیوردی .

بزدن برازاوتهده ، هنوز اون‌بش پاشلرنده بر کنج‌والده ، منی‌منی یاوریمی باغیرینه‌باصمش اوطوردیوردی . کنج بر آدم ، قادینک دیزینه باشنی قویمش اویویوردی . شفقه قادین ، یوزکي طومش زواللی آلریله ، دیزنده یایان

فرماصونلر

فهرست کتبی

منسوبینی دکل ، جمعیت خارچنده اولان کیمسه‌لری دخی محاکمه صلاحیتی حائزدر . « مانجینی‌نک ترجمه‌حالی ماصونلنک تاریخیچه مننده ذکر ایدیه‌جکی ایچون بوراده تفصیلات ورمیه‌جکمز ، مع‌ماقیه قاربوناری تاریخی ایچون مهم اولان بر قاج سوز سویلیه‌جکمز . برنجی ناپولیون ، ماصون اولوب بوتون لوجه‌لری تحت اداره ونفوزینه آلمش ایدی . او تاریخه قدر ماصونلرک آلت مطاوعه‌سی اولان قاربوناریلک ، ناپولیونک یوتحکمنه راضی اولامادی ، ونه‌قدر عناصر اختلال وارسه بر آرایه طولایه‌رق هر درلو اصول مطلقیت علینده اجرا آه قرار ویردی .

بومقصده خدمت ایدن ایلک وانئا [۲۷۹] سنه‌سنده ای‌تالیاده « قاپو » شهرنده تأسیس ایدلمشدر . [۱۷۹۱] سنده فرانسه ، اسپانیا وایتالیانک بوتون ماصون لوجه‌لری ، عین مقصد ایچون قاربوناریلره اتحاد ایشم بولیویوردی . مع‌ماقیه حکومت قرالی‌نک کوستردیکي متانت سایه‌سنده قاربوناریلر املری حصوله کله‌مهدی . پهمونته ولایتده ایقاع ایتک ایسته‌دکاری

قوجه‌سنک قاندن‌عاری یاناقلری اوقشایور ویدیوردی :

— بلال ! قالق ، کیدیورز . «

قوجه ، شفقه زوجسه‌نه جواب ویرمیور ، مبدیم بر چهره ایله اویویوردی ... آوت ، اویویوردی ، فقط بو ، نوم‌ایدی ایدی ! زواللی آدم طومش ایدی !

قادیغیز ، نهایت بونی آکلادی ... یورده بارالایچی بر این قوپاراق قوجه‌سنه قاپاندی . لکن اونکله کیمسه مشغول اولامازدی ، هرکس طومق اوزره ایدی . قافله حرکت ایندی ، بر آز صوکر ، آرقه‌مزه باقدیمز وقت ، کیجه‌کی استراحت‌کاهمزده ، پاریل پاریل شعلهلر چیقاران قارک اوزرنده ، یوزلرله ، بلکه بیکرله فاصله‌لی قارانیلر کوریلدیوردی . بونلر سورده‌کلای اوقویه‌طالانلر وطونانلر ایدی . مصطفی پانایه کیردیکمز وقت ، انجی‌بیک کیشی قالمشقد ... متباقیسی آچلقدن ، صووقدن طومش ایدی ! روم ایلی مهاجر-ننده بویله بیکرله قافله‌لرده ، یوز بیکرله تورک محوالمش ، کیتمش ایدی .

اک اشاغی تخمین ایله بش یوز بیک‌تورک ، اکثریتله یوللرده ، آچلغک ، صووغک ، یورغونلغک بولغار صوبا ونقشکرینک ، قازاق قارغیلرینک صولت مشترک‌سه قربان اولدی ، برازی‌ده چکیلن مختلرک تاج‌همه‌سی اولارق یتشه‌بیلدیکي یرلرده تولدی . بوقدر تورک فنا بر حکومتک ، فنا بر ادراره‌سی‌واغورنده ، ویاکش بر ضرور وعزت نفس‌دعواسی یولنده محو اولدی کیندی ... زواللی تورکر ... زواللی قارداشلرم ... زواللی ملت !

داخلی خبرلر

خرقهٔ سعادت جناب پیغمبرینی زیارت عادات مستحسنهٔ قدیمدن اولدینی اوزره پادشاهمز اقدمز حضرتلری دون خرقهٔ سعادت جناب پیغمبرینی زیارت بیورمشلردر . ذات حضرت پادشاهی دون ساعت‌دورت بچقده‌بیلدیز سرای‌هایونندن‌الای‌والایله‌طوله‌بانجی‌سرای‌هایو ننه‌مواصلت بیورده‌رق برمدت استراحتدن صکره سکودی‌وابورهایونه‌را کب اولمشلردر . واپورده معیت شاهانه ارکانی بولغفده ایدی . موکب بحرینک کذرکاهنده مراسم بحیره وعسکریه ایضا ایدلمشدر . خنکار اسکله‌ننه‌مواصلت شاهانه‌ده حضوری متعاد اولان ذوات طرفندن مراسم استقبالیه اجرا ایدلمشدر . پادشاهمز حضرتلری احضار ایدیلن چفت آتلی آرایه ایله طوقیو

براحتلال‌ده‌عقیم‌قالدی . شوقدرکه قاربوناریلرک امید وفعالیتی باقی قالدی . [۲۷۲۱] تاریخنده « تورینو » یوکسک واتاسنک نشر ایتدیکي بیاننامه ، قاربوناریلرک او تاریخده کوستردیکي فعالیت سیاسی‌نک شاهد تاریخیسدر .

انکاری غیر قابل حقایق تاریخیه‌دندرکه قاربوناریلر ، ماصونلرک برشعبه‌سی ، عادتاً آوجی عسکری ، مقدمهٔ ایشی‌در ،

ماصون همشیره‌لر

[قادین ماصونلنی حقسنده دوران ایدن روایاته ایناتمی مشکدر . مع‌ماقیه بیطرقلغمز حسبیه محقق اولان اقصای ناصل یازمش ایه‌سه ، قادین ماصونلنی حقسنده‌کی روایاتی دخی « قید احترازی ایله وموثوق عد ایتمه‌رک » اویله‌جه زبدهٔ یازاجمز . موثوق اولمایان جهت ، قادین ماصونلنک اسباب ایجاد و اخلاقه مغایر جهتلردر . نظامنامه‌لره موافق اولان رسم قبوللر وسائر ایه‌تماماً دوعری‌در . مترجملر] قاربوناریلک ، مسائل سیاسی‌ده افراطیور وفعال اولان ذواتی اشباع واشغال ایچون ایجاد ایدلیدیکي قادین ماصونلنی‌ده « ظرف و حسن پرور » قارداشلری اشغال واشتباع ایچون ایجاد ایدلمشدر .

ماصونلنک ایکی اوجی دیمک اولان شوابکی شعبهٔ آراسنده‌کی فرق ، قاربوناریلکک عندالایجاب

سرای‌هایوننک اوجی قیوسنه قدر کیدرک اوراده آرایه‌دن اششار ونشر یاقشچی بکلر ایله اندرون‌هایون اقدیلاری طرفندن بالاستقبال بغداد قصر‌هایونی تشریف بیورمشلردر . تشریف شاهانه‌نی متعاقب قصر‌هایونک بالاسنه ذات حضرت پادشاهی‌یه مخصوص سنجاق کشیده ایدلمشدر . وکلای فحاح حضرتانی پادشاهمز اقدمزی لاله‌بنجه‌سی قیوسنده‌استقبال ایتمشلردر . وکلا حضرتانی التفات شاهانه‌یه نائل اولمشلردر . ذات شاهانه قصر‌هایونده برمدت استراحت بیوردقدن صکره البسهٔ رسمیه‌لینی لابس ونشان دیشانلرینی تعلیق بیورمش اولدقاری‌حاله‌خرقهٔ سعادت جناب پیغمبرینی زیارت بیورمشلر وشرف‌صدور ایدن ارادهٔ سنیه اوزرینه شهزادکان حضرتاندن بعضیلری وکلا وعلما ایله اعیاندن بعضیلری وشیران ووزرا ایله ذرات سائر خرقه‌سعادت زیارت وذات شاهانه طرفندن تودیع ایدیلان ویردهٔ پیغمبریه‌یه تماسله احراز قیمت ایله‌ین دستماللری اخذ شرفیله مباحی اولمشلردر . شرف‌صدور بیوریلان اردهٔ سنیهٔ جناب پادشاهی اوزرینه خلوت اوله‌رق خرم‌هایون حضرت تاج‌داری ایله سلاطین‌عظام حضرتانی دخی خرقهٔ سعادت زیارت شرفیله منبرف اولمشلردر . ذات حضرت پادشاهی ایکندی نمازینی خرقهٔ سعادتده بالادینه‌الای‌والایله‌ودت شاهانه‌وقوعوبلشدر .

مجلس وکلا

دون مجلس وکلا صدراعظم غازی مختار پاشا حضرتلرینک تحت ریاسته‌ده تشکل ایدهرک‌داخلیه ناظر جدیدی دانش بک اقدینک ارناولقدده وقوع بولان مشاهداتلرینه منی مطالعاتلری اوزرینه بعض مقررات اتخاذ قلمشدر .

کال زاده اکرم بک جزائر بحر سفید ولایتی والیکنه کال بک‌زاددا اکرم بک اقدینک تعینلری خصوصنه ارادهٔ سنیه شرف‌صدور ایشدر .

خارجیه محاسبه‌جیسی خارجیه محاسبه‌جیسی محمود کنگان بکک وقوع انفصاله منی یرینه رژی ودیون عمومیه اداره‌لری خزینه مفتشی ضیا صبری بک تعیین قلمش وکیفیت ارادهٔ سنیه اقتران ایتشدر .

اتحاد ورتقی قوتفره‌سی (نان) غزنه‌سنه استانبولن بیلدیریلور : اتحاد ورتقی جمعیتی مرکز عمومی اعضا‌لری ایله سابق اتحادجی مبعوثلری افرنجی ایلولک ۳ نجی کونی استانبوله عقد اوله‌جق قوتفره‌یه اشتراک ایتک ضمننده استانبوله بکشلردر ،

فعالیت کوسترمه‌سی و ماصونلرک موفقیتلی زمانلرنده عطالتده قالمسی ، قادین ماصونلنک ایسه دائماً فعال بولونماسی‌در ، قارینلک خاطرلرنده اولاجنی اوزره ، قالفه درجه‌سنه قبول اولوان برماصونه لوجه‌نک محترمی :

— شیمدی بش یاشنده‌سکمز ، بویاش ؟ هرسینک بشر بشر یاییلدینی قادینلر لوجه‌لرینی زیارت ایتمه‌کزه مساعددر . «

دیر . بو جلهٔ غریبه‌نک معنای میحت محصوصنده بیلدیریلشدی . بومبجنده «هرکسک وحی قادینلرک اوقویاییله‌جکی» صورته‌ده ماصون همشیره‌لرک آیین قبوللری ذکر ایدیه‌جکدر . قادین لوجه‌لرینه چراق رتبه‌سنده ماصونلر قبول ایدیلز . بولوجه‌لرک هانکی تاریخنده وکیمک طرفندن ایجاد ایدلدیکي مجبولدر .

« ماصونانک شایان تصویر و غریب حالاتی تاریخی » نام اثرک مؤلّی فرماصون قلاول قارداش دیبورکه :

« ۱۷۳۰ » تاریخلرنده فرانسه‌ده قادین ماصونلنی ظهور ایتش ایه‌دهه مؤسسی بیجهولدر . ۱۷۶۰ تاریخننده اشتباه باشلامش و ۱۷۷۴ تاریخنده ادارهٔ عالبه طرفندن قبول اولنمشدر . «

بوکونکی کونده هرهانکی مملکتنده ماصون لوجه‌سی وارسه ، اوراده هیچ اولمازسه بردانه

انور وقتچی بکلرده قوتفره‌ده حاضر بولمق اوزره طرابلسدن استانبوله کله‌جکلردر .

زیارت دوز ، روم بطریقخانه‌سی ایکنیازی اقدینک رفاقتنده ایکی میتروبولید اقدی ایله‌شورای دولت رئیس کامل پاشا حضرتلرینی مقاملرنده زیارت ایدهرک روم جماعته عائد بر ایکی مسئله حقنده حکومتجه قرارمساعداطاسنی رجا ایتمشلردر . کامل پاشا حضرتلری مسئله‌لرق تدقیق ایده‌جکنی جواباً بیان ایشلردر .

اتحاد ورتقی سنوی قوتفره‌سی حقنده انده پاندان غزنه‌سنک محررلردن بری اتحاد ورتقی ارکاندن بر ذات ایله دور دوراز ملاقات ایدهرک قریب الانعقاد اتحاد ورتقی قوتفره‌سنده کذران اولسی محتمل اولان مواد حقنده بعض شایان دقت معلومات استحصال ایه‌مشدر . موضوع بحث اوله‌جق مسائل ، مسائل آتیه اوله‌رق کوستریلور :

۱ — اتحاد ورتقی جمعیتک انتخابانه‌اشتراکی . اتحاد ورتقی ارکانی آره‌سنده بوخصوصده ایکی رأی مخالف موجوددر . جاوید بک کی بعض ذوات ، انتخاباته لاقید قالمی ، بر نوع بوقوتاز یاخود انسداد یاییسی طرفداری ، دیگر بعض ذوات‌ده نتایج عملیه‌یه اهمیت ویرمه‌رک انتخاباته قاریشلمسی وچونکه بو کون تورکیاده اتحاد ورتقیدن منتظم تشکیلاته مالک هیچ بر فرقه موجود اولماسی حسدیه‌ینه اتحاد ورتقینک غالب کله‌جکی مطالعه‌سننده بولنیورلر ۱ . کثرت‌ایکنجی قسم ذواتده بولنسی حسدیه‌یه ایکنجی رأیک قبول ایدیه‌جکی محققدر .

۲ — عدم مرکزیت نظریه‌سی . معلومدرکه اتحاد ورتقی عدم مرکزیتک بر دشمن بی‌امانی‌در . اتحاد ورتقی فرقه‌سی موقع اقتدارده بولندینی منجه مرکزیتک شدید ومطلق بر طرفداری اوله‌رق حکومت سوردی .

۳ — ایتالیا خاصاتی و صلح مسئله‌سی اتحاد ورتقی فرقه‌سی ارکانی ترکیا – ایتالیا مجاریه‌سی حقنده‌کی اسکی نقطهٔ نظرلرینی تبدیل ایتدکلری مشهود اولویور . مجاریه میدآنده ، مجاریه‌نک شدله طرفداری ایدیلر ، کوچوک بر قسم اراضی ترک ایتمه‌ک متحمل دکل ایدیلر . فقط حال حاضرده آجیقجه صاح طرفداری اولدقاری ، صلح مذاکرانه کبریشه‌بیله‌جکلری کوریلور . بناً علیه ظن ایدلرکه کوره قوتفره‌ده صورت مصالحه موضوع بحث اوله‌جقدر .

۴ — مرکز عمومی‌نک بولنه‌جنی موقع . اتحاد ورتقی ارکانی بر « بویوک مرکز عمومی»

قادین لوجه‌سی بولونور . قادین ماصونلنی ، ارکک ماصونلغندن فضله مهاجاته دوچار اولمشدر . ۱۷۸۷ سنه‌سنده المانیاده قادین ماصونلر حقنده بعض تعقیبات اجرا ایدلمشدر .

بو کبی تحریات ، ماصونلرک آمال وتصوراتنه دائر برچوق اوراقک‌اله‌کیمه‌سنه موجب اولمشدر . بواوراق ، ماصونلرک مخالفلرینک ادعاسنه کوره ، خلاف اخلاق برچوق افکاری حاوی ایش . فضله اولارقدده بو اوراقده قولک کلیساسنه قادینلر واسطه‌سیله نه‌یوله ضربه اورولاجنی کوسترلمکده‌در .

فرانسه‌ده قادین ماصونلنک یولسزقلری حقنده ، مشرق اعظم ضابط اعظمی « ره‌بولد قارداش » ک یازدینی « فرانسه مشرق اعظمی تاریخی » نام اثرک ۲۸۹ نجی صحیفه‌سنده‌کی شو سوزلر شایان دقتدر :

پارسده بیله « زهر معبوده‌سی » نانه اچیلان معبد ، قادینلره مخصوص ایدی .

کذا پارسده‌کی « رونه‌سانس » لوجه‌سنک محترمی «شارل‌فووه» یالکزم‌ماصونلر طرفندن اوقونق اوزره یازیلوب نصلسه اله‌بکن برارنده دیبورکه :

عزیز فرانسز ماصونلغمزک معبدی ، بابل قدیمک معبدلرینی خاطره کتیریسیور ، بولره

نومرو — ۲۹

تشکیل ایتک ، بو مرکز عمومی ایله‌فرقه‌نک اک نفوذلی ومقتدر اعضاسنی انتخاب وجمع‌ایله‌مک آرزوسنده‌در . اتحاد ورتقی ارکان نافذه‌سی اکثریتله استانبوله بولندقلر ایچون مرکز عمومی‌نک موقی اوله‌رق استانبول اتحاد ایدیه‌جکی احتیال قوی تحتدنددر .

یکی قوتفره‌ده اللی قدر اعضا بولنه‌جقدر . قوتفره سکز کون دوام ونمادی ایده‌جکدر .

قارین کرامتک دقت نظرینه دونکی ظنینک باش مقاله‌سنده موضوع بحث ایدیلن قره حوادثلردن بر قسمک کلیا بی‌اساس وبرقسمک بک مبالغه آلود اولدینی ایدیلن تحقیقاتمز نتیجه‌سنده آکلاشلمشدر . کیفیت قارین کرامتک دقت‌نظرینه وضع ایدرز . مع‌ماقیه یاتشیدیریلن مسئله‌نک بیوکلیکی نظر اعتباره آلیرسه بر قاج کون ظرفنده تشوшат معلومه‌دن اثر قالماسی ممکن اولدینی ارباب تفکر عننده مسالمدر .

بلدیه رسومندن تیاترو سنه‌ماطوغراف رخصتیه‌لرینه‌ماهییه درت یوز غروشلق براوچنجی وایکوز اللی غروشه برده‌دردنجی صنف‌علاومه‌سی وبونلردن اوچنجی صنفه قرق‌بش ودردنجی صنفه‌یکرمی بش غروش بویه طرحی مناسب اوله‌جغه‌داثر اظهاربلدیه مجلسنک اوابا‌ده‌کی مضطبه‌سی اوزرینه لعیات تفرقه‌سنک دائره مضطبا‌سنده کوستریلدیکي وجهله تعدیل وتاریخ قراردن اعتباراً موقع تطبیقه وضعی جمعیت عمومیهٔ بلدیه‌جه تقرر ایشم اولدیغندن کیفیت بالعموم دواژه تبلیغ قلمشدر .

عجا توقیف مذکره‌سی می ؟ (اندپاندان) غزنه‌سنده اوقونمشدر :

روم ایلی غزنه‌سنی سابق سرمحرری یونس نادى بک حقنده بر توقیف مذکره‌سی صادر اولدیفته‌داثر دوران ایدن بعض شایه‌لر اوزرینه دون استحصال معلومات ایچون ولایت‌دفتردارى بکه مراجعت ایدلک . دفتردار بک ، فی‌الحقیقه ولایتیه یونس نادى بک حقسنده بر امر اعطا اولمش ایه‌دهه دردستی ایچون دکل ، استانبوله سوق اولنسه‌داثر بولوندینی جوابی ویرلمشدر . یونس نادى بک ذاتاً جمعه کونی استانبوله عزیمت ایشدی .

صوک دقیقه‌ده استخبار اولندیفته کوره یونس نادى بک « ایشارک‌ایچ یوزی » عنوانی ونام مستعار ایله انتشار ایدن بر رساله‌نک محرری اولمق تهمیتله استانبوله‌کی خانه‌سنده تحریات اجرا اولنمشدر .

استانبولجه بوبابده هیچ بر معلومات یوقدر . وصانیرکه بوخبر بر یالاندن عیارتدر .

دولان سوریلرله قادینلر ، یابانچیلره کندى کندیلرینی تقدیم وتسلم ایدرلردی ! بالذات ماصون رؤسای طرفندن قادین ماصونلنی حقنده‌کی بوقبیل شهادت فضله ایضاح‌حانه لزوم پراقاز . قادین ماصونلنی اولابربردن چوق فرقی ایکی مذهبی حاوی ایدی . برلیسی « بالاده‌مذهبی » ودیکری « آدوپسیون مذهبی » . بالاد مذهبی ، سیاسی انتریقه‌لره خدمت ایده‌جک قادینلر یتشیرمک ایچون ایجاد اولونمشدر . بو مذهب لوجه‌لرینه ، عقلالق دعواسنده ، ادیبلک ، حریت اندیشلک ادعاسنده بولوان نخبوت صاحبی ومع‌ماقیه ابدال باجیلر قبول ایدیلیر .

آدوپسیون مذهبی لوجه‌لری ایه‌سه ، قارداشلرک حسابات عاشقانه‌لرینی اشباع ایچوندر . بومذهبه قادینلرک فقر اومتوسط سنفلره منسوب اولانلری طوبولانیلیر . بونلر ، اکثریتله اغفال ایدیلهرک غیر مشروع صورته‌له والده اولمش زواللی قادینلردرکه اونلرک اولادی ماصون مؤسسانه قبول اولونور .

قادین لوجه‌لرینه اوللری شویله اسملر ویریلیردی : عفت ، صادق ماصون قادی ، ثابت یوه‌کلر ، عشق یازاری ، کوزل وائی ...

الی آخره

مابعدی وار